

nowy egzamin na prawo jazdy za rok

surowsze kary za wykroczenia drogowe

*redukcja punktów karnych
– przygotuj się na zmienione zasady*

Kodeks drogowy z komentarzem

2012

 RZECZPOSPOLITA

Autorka komentarza: Agata Łukaszewicz

Wydawca: Presspublica sp. z o.o.
ul. Prosta 51
00-838 Warszawa

Prezes zarządu: Dariusz Leśniak

Sprzedaż łącznie z „Rzeczpospolitą”
ISBN 978-83-61238-95-9

Spis treści:

Wstęp	4
Ujednolicony tekst ustawy – Prawo o ruchu drogowym	5
Komentarz.....	120
Rozdział I. Co nowego czeka kierowców	120
1. Kandydat na kierowcę	120
2. Nie każdy zarobi na L-ce	120
3. Czas na praktykę	121
4. Egzamin wewnętrzny.....	121
5. Nowy test	122
6. Więcej punktów karnych.....	122
Rozdział II. Trudniej będzie zredukować punkty	123
Rozdział III. Dwa lata na drodze pod lupą	125
Rozdział IV. Zostaną najlepsze szkoły	126
Rozdział V. Od mandatu się nie wywiniesz	128
Rozdział VI. Kolizja na drodze	134
Rozdział VII. Zmiany, które już obowiązują	135
Najważniejsze znaki i sygnały drogowe	138

Wstęp

Kodeks drogowy, jak żadna inna ustawa, zmienia się wiele razy każdego roku. 2012 miał być pod tym względem szczególny. W tym i przyszłym, 2013 r. z kodeksu drogowego zniknąć miały przepisy regulujące sprawy szkolenia, egzaminowania i wydawania praw jazdy. Zamiast w kodeksie miały się one znaleźć w ustawie o kierujących pojazdami. Jak to jednak zwykle u nas z takim rewolucjami bywa, termin wejścia w życie i tej ostatniej nowelizacji został przełożony o rok. Rewolucja czeka nas więc dopiero w styczniu 2013 r. Wówczas to możemy się spodziewać zupełnie nowej jakości szkolenia. Znikną dzisiejsze testy a w ich miejsce pojawią się nowe, uzupełnione komputerowymi symulacjami odzwierciedlającymi rzeczywiste sytuacje na drodze. Warto więc się do nich przygotować. Wszystkim zainteresowanym Czytelnikom zdradzamy szczegóły szkolenia, egzaminowania i pozbywania się punktów karnych.

W komentarzu do kodeksu drogowego nie może też zabraknąć omówienia zmian, które pojawiły się w minionym roku, oraz tych, które są w najbliższych planach. A przyszłość dla kierowców nie rysuje się optymistycznie. Już w kwietniu ma zacząć obowiązywać nowy punktator za wykroczenia w ruchu drogowym. Będzie dużo surowiej niż dotychczas, choć górny limit dopuszczalnych punktów na koncie kierowcy się nie zmienia. Łatwiej więc będzie stracić prawo jazdy. W związku z zapowiedzią pojawienia się na drodze 300 nowych fotoradarów przypominamy też, co zrobić, kiedy odbierzemy przesytkę od straży miejskiej lub Inspekcji Transportu Drogowego, i jak najlepiej uregulować mandat.

Agata Łukaszewicz

PRAWO O RUCHU DROGOWYM

(Tekst ujednolicony)

A. Ujednolicony tekst ustawy z 20 czerwca 1997 r.

– Prawo o ruchu drogowym został opracowany na podstawie następujących Dzienników Ustaw:

- z 2005 r.: nr 108, poz. 908 (urzędowa jednolita wersja ustawy); nr 109, poz. 925; nr 175, poz. 1462; nr 179, poz. 1486; nr 180, poz. 1497
- z 2006 r.: nr 17, poz. 141; nr 104, poz. 708 i poz. 711; nr 190, poz. 1400; nr 191, poz. 1410; nr 235, poz. 1701
- z 2007 r.: nr 52, poz. 343; nr 57, poz. 381; nr 99, poz. 661; nr 123, poz. 845; nr 176, poz. 1238
- z 2008 r.: nr 100, poz. 649; nr 163, poz. 1015; nr 209, poz. 1320; nr 220 poz. 1411 i poz. 1426; nr 223, poz. 1461 i poz. 1462; nr 234, poz. 1573 i poz. 1574
- z 2009 r.: nr 3, poz. 11; nr 18, poz. 97; nr 79, poz. 663; nr 91, poz. 739; nr 92, poz. 753; nr 97, poz. 802 i poz. 803; nr 98, poz. 817; nr 168, poz. 1323
- z 2010 r.: nr 40, poz. 230; nr 43, poz. 246; nr 122, poz. 827; nr 151, poz. 1013; nr 152, poz. 1018; nr 182, poz. 1228; nr 219, poz. 1443; nr 225, poz. 1466; nr 257, poz. 1726
- z 2011 r.:
 - nr 30, poz. 151
 - nr 92, poz. 530
 - nr 102, poz. 585
 - nr 106, poz. 622
 - nr 171, poz. 1016
 - nr 204, poz. 1195
 - nr 205, poz. 1210
 - nr 208, poz. 1240 i 1241
 - nr 222, poz. 1321
 - nr 227, poz. 1367
 - nr 244, poz. 1454
- z 2012 r.:
 - DzU z 27 stycznia, poz. 113

B. W tym ostatnim DzU znajdują się ustawa z 13 stycznia 2012 r., która zmieniła datę wejścia w życie bardzo wielu przepisów: z 11 lutego 2012 roku na 19 stycznia 2013 r., i nie tylko. Sprawilo to, że **stan prawny tej broszury obejmuje okres: od 1 stycznia 2012 roku do 19 stycznia 2013 r.**

C. Ilekroć w ustawie pojawiają się zwroty:

- powiat warszawski – oznacza to miasto stołeczne Warszawę,
- kolegium do spraw wykroczeń – sąd.

D. Zastosowane skróty:

- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – ABW
- Agencja Wywiadu – AW
- Biuro Ochrony Rządu – BOR
- Centralne Biuro Antykorupcyjne – CBA
- Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” – Monitor Polski
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – GDDKiA
- generalny dyrektor dróg krajowych i autostrad – generalny dyrektor DKiA
- Główny Urząd Statystyczny – GUS
- Inspekcja Transportu Drogowego – ITD
- Krajowy Fundusz Drogowy – KFD
- minister właściwy do spraw transportu – minister transportu
- minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz minister właściwy do spraw administracji publicznej – minister spraw wewnętrznych
- minister właściwy do spraw środowiska – minister środowiska
- minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego oraz minister właściwy do spraw pracy – minister pracy i polityki społecznej
- minister właściwy do spraw gospodarki – minister gospodarki
- minister właściwy do spraw finansów publicznych, minister właściwy do spraw budżetu

- i minister do spraw instytucji finansowych
 - minister finansów
- Narodowy Bank Polski – NBP
- państwo członkowskie Unii, Konfederacja Szwajcarska lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – państwo Unii, Szwajcaria oraz państwo EFTA
- Rzeczpospolita Polska – RP
- Skarb Państwa – SP
- Służba Celna – SC
- Służba Kontrwywiadu Wojskowego – SKW
- Służba Więzienna – SW
- Służba Wywiadu Wojskowego – SWW
- Straż Graniczna – SG
- Unia Europejska – Unia
- ustawa o podatku od towarów i usług – ustawa o VAT
- Żandarmeria Wojskowa – ŻW

E. Oto ujednolicona wersja ustawy.

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady ruchu na drogach publicznych, w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu;
- 2) zasady i warunki dopuszczenia pojazdów do tego ruchu;
- 3) wymagania w stosunku do osób kierujących pojazdami i innych uczestników tego ruchu;

od 19 stycznia 2013 r.

- 3) wymagania w stosunku do innych uczestników ruchu niż kierujący pojazdami;
- 4) zasady i warunki kontroli ruchu drogowego.

2. Przepisy ustawy stosuje się również do ruchu odbywającego się poza miejscami wymienionymi w ust. 1 pkt 1, w zakresie:

- 1) koniecznym dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób;
- 2) wynikającym ze znaków i sygnałów drogowych.

od 17 lipca

3. Zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 75aa – 75ac, art. 97 ust. 3, art. 98 ust. 5, art. 110 ust. 1 pkt 10, art. 111 ust. 1, art. 112 ust. 1, art. 113 ust. 1, art. 114 ust. 3, art. 122 ust. 8 i 9, art. 124a ust. 3 i 10, art. 124b ust. 1 – 3 i 5, art. 140 ust. 4, art. 140g ust. 2, art. 140i oraz art. 140k, są zadaniami z zakresu administracji rządowej (od 1 lipca 2011 r.)

od 19 stycznia 2013 r.

3. Zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 75a ust. 1, 3, 5 i 9, art. 140g ust. 2, art. 140i, stanowią zadania z zakresu administracji rządowej

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) droga – wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza, chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów, łącznie z torowiskiem pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, ruchu pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt;
- 1a) droga publiczna – droga w rozumieniu art. 1 ustawy z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (DzU z 2007 r. nr 19, poz. 115, ze zm.);
- 1b) droga wewnętrzna – droga w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- 2) droga twarda – drogę z jezdnią o nawierzchni bitumicznej, betonowej, kostkowej, klinkierowej lub brukowej oraz z płyt betonowych lub kamienno-betonowych, jeżeli długość nawierzchni przekracza 20 m; inne drogi są drogami gruntowymi;
- 3) autostrada – drogę dwujezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której nie dopuszcza się ruchu poprzecznego, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, które na równej, poziomej jezdni mogą rozwinąć prędkość co najmniej 40 km/h, w tym również w razie ciągnięcia przyczep;

od 19 stycznia 2013 r.

- 3) autostrada – drogę dwujezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której nie dopuszcza się ruchu poprzecznego, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca, które na równej, poziomej jezdni mogą rozwinąć prędkość co najmniej 40 km/h, w tym również w razie ciągnięcia przyczep;
- 4) droga ekspresowa – drogę dwu- lub jednojezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której skrzyżowania występują wyjątkowo, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych;

od 19 stycznia 2013 r.

- 4) droga ekspresowa – drogę dwu- lub jednojezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której skrzyżowania występują wyjątkowo, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca;

- 5) droga dla rowerów – drogę lub jej część przeznaczoną do ruchu rowerów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 5a) pas ruchu dla rowerów – część jezdni przeznaczoną do ruchu rowerów w jednym kierunku, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 5b) śluza dla rowerów – część jezdni na wlocie skrzyżowania na całej szerokości jezdni lub wybranego pasa ruchu przeznaczoną do zatrzymania rowerów w celu zmiany kierunku jazdy lub ustąpienia pierwszeństwa, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi;
- 6) jezdnia – część drogi przeznaczoną do ruchu pojazdów; określenie to nie dotyczy torowisk wydzielonych z jezdni;
- 7) pas ruchu – każdy z podłużnych pasów jezdni wystarczający do ruchu jednego rzędu pojazdów wielośladowych, oznaczony lub nieoznaczony znakami drogowymi;
- 8) pobocze – część drogi przyległą do jezdni, która może być przeznaczona do ruchu pieszych lub niektórych pojazdów, postoju pojazdów, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt;
- 9) chodnik – część drogi przeznaczoną do ruchu pieszych;
- 10) skrzyżowanie – przecięcie się w jednym poziomie dróg mających jezdnię, ich połączenie lub rozwidlenie, łącznie z powierzchniami utworzonymi przez takie przecięcia, połączenia lub rozwidlenia; określenie to nie dotyczy przecięcia, połączenia lub rozwidlenia drogi twardej z drogą gruntową, z drogą stanowiącą dojazd do obiektu znajdującego się przy drodze lub z drogą wewnętrzną;
- 11) przejście dla pieszych – powierzchnię jezdni, drogi dla rowerów lub torowiska przeznaczoną do przechodzenia przez pieszych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 12) przejazd dla rowerzystów – powierzchnię jezdni lub torowiska przeznaczoną do przejeżdżania przez rowerzystów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 13) przystanek – miejsce zatrzymywania się pojazdów transportu publicznego, oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi;
- 14) tunel – budowlę na drodze, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;
- 15) obszar zabudowany – obszar oznaczony odpowiednimi znakami drogowymi;
- 16) strefa zamieszkania – obszar obejmujący drogi publiczne lub inne drogi, na którym obowiązują szczególne zasady ruchu drogowego, a wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi;
- 16a) strefa ruchu – obszar obejmujący co najmniej jedną drogę wewnętrzną, na który wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi;
- 17) uczestnik ruchu – pieszego, kierującego, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze;
- 18) pieszy – osobę znajdującą się poza pojazdem na drodze i niewykonującą na niej robót lub czynności przewidzianych odrębnymi przepisami; za pieszego uważa się również osobę prowadzącą, ciągnącą lub pchającą rower, motorower, motocykl, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się wózku inwalidzkim, a także osobę w wieku do 10 lat kierującą rowerem pod opieką osoby dorosłej;
- 19) kolumna pieszych – zorganizowaną grupę pieszych prowadzoną przez kierownika lub dowódcę;
- 20) kierujący – osobę, która kieruje pojazdem lub zespołem pojazdów, a także osobę, która prowadzi kolumnę pieszych, jedzie wierzchem albo pędzi zwierzęta pojedynczo lub w stadzie;
- 21) kierowca – osobę uprawnioną do kierowania pojazdem silnikowym;

od 19 stycznia 2013 r.

21) kierowca – osobę uprawnioną do kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem;

- 22) szczególna ostrożność – ostrożność polegającą na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie;
 - 23) ustąpienie pierwszeństwa – powstrzymanie się od ruchu, jeżeli ruch mógłby zmusić innego kierującego do zmiany kierunku lub pasa ruchu albo istotnej zmiany prędkości, a pieszego – do zatrzymania się, zwolnienia lub przyspieszenia kroku;
 - 24) ruch kierowany – ruch otwierany i zamykany za pomocą sygnalizacji świetlnej albo przez uprawnioną osobę;
 - 25) niedostateczna widoczność – widoczność występującą od zmierzchu do świtu, a także w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza od świtu do zmierzchu;
 - 26) wymijanie – przejeżdżanie (przechodzenie) obok pojazdu lub uczestnika ruchu poruszającego się w przeciwnym kierunku;
 - 27) omijanie – przejeżdżanie (przechodzenie) obok nieporuszającego się pojazdu, uczestnika ruchu lub przeszkody;
 - 28) wyprzedzanie – przejeżdżanie (przechodzenie) obok pojazdu lub uczestnika ruchu poruszającego się w tym samym kierunku;
 - 29) zatrzymanie pojazdu – unieruchomienie pojazdu niewynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające nie dłużej niż 1 minutę, oraz każde unieruchomienie pojazdu wynikające z tych warunków lub przepisów;
 - 30) postój pojazdu – unieruchomienie pojazdu niewynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające dłużej niż 1 minutę;
 - 31) pojazd – środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszynę lub urządzenie do tego przystosowane;
 - 32) pojazd silnikowy – pojazd wyposażony w silnik, z wyjątkiem motoroweru i pojazdu szynowego;
 - 33) pojazd samochodowy – pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h; określenie to nie obejmuje ciągnika rolniczego;
 - 34) pojazd wolnobieżny – pojazd silnikowy, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, z wyłączeniem ciągnika rolniczego;
 - 35) pojazd członowy – zespół pojazdów składający się z pojazdu silnikowego złączonego z naczepą;
- od 19 października 2012 r.**
- 35a) **pojazd nienormatywny** – pojazd lub zespół pojazdów, którego naciski osi wraz z ładunkiem lub bez ładunku są większe od dopuszczalnych, przewidzianych dla danej drogi w przepisach o drogach publicznych, lub którego wymiary lub rzeczywista masa całkowita wraz z ładunkiem lub bez niego są większe od dopuszczalnych, przewidzianych w przepisach niniejszej ustawy;
 - 35b) **ładunek niepodzielny** – ładunek, który bez niewspółmiernie wysokich kosztów lub ryzyka powstania szkody nie może być podzielony na dwa lub więcej mniejszych ładunków;
 - 35c) **pilot** – osobę odpowiedzialną za zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz minimalizację utrudnień w ruchu drogowym w czasie przejazdu pojazdu;
 - 36) **pojazd specjalny** – pojazd samochodowy lub przyczepę przeznaczone do wykonywania specjalnej funkcji, która powoduje konieczność dostosowania nadwozia lub posiadania specjalnego wyposażenia; w pojeździe tym mogą być przewożone osoby i rzeczy związane z wykonywaniem tej funkcji;
 - 37) **pojazd używany do celów specjalnych** – pojazd samochodowy przystosowany w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, używany przez Siły Zbrojne RP, Policję, ABW, AW, SKW, SWW, CBA, SG, kontrolę skarbową, Służbę Celną, jednostki ochrony przeciwpożarowej, ITD i Służbę Więzienną;

od 19 października 2012 r.

- 37) pojazd używany do celów specjalnych – pojazd samochodowy przystosowany w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, używany przez Siły Zbrojne RP, Policję, ABW, AW, SKW, SWW, CBA, BOR, SG, kontrolę skarbową, Służbę Celną, jednostki ochrony przeciwpożarowej, ITD i Służbę Więzienną;
- 38) pojazd uprzywilejowany – pojazd wysyłający sygnały świetlne w postaci niebieskich świateł błyskowych i jednocześnie sygnały dźwiękowe o zmiennym tonie, jadący z włączonymi światłami mijania lub drogowymi; określenie to obejmuje również pojazdy jadące w kolumnie, na której początku i na końcu znajdują się pojazdy uprzywilejowane wysyłające dodatkowo sygnały świetlne w postaci czerwonego światła błyskowego;
- 39) pojazd zabytkowy – pojazd, który na podstawie odrębnych przepisów został wpisany do rejestru zabytków lub znajduje się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także pojazd wpisany do inwentarza muzealiów, zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 40) samochód osobowy – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą oraz ich bagażu;
- 41) autobus – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą;
- 41a) autobus szkolny – autobus przeznaczony do przewozu dzieci do szkoły, barwy pomarańczowej, oznaczony z przodu i z tyłu prostokątnymi tablicami barwy białej, z napisem barwy czarnej „autobus szkolny”;
- 42) samochód ciężarowy – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków; określenie to obejmuje również samochód ciężarowo-osobowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków i osób w liczbie od 4 do 9 łącznie z kierowcą;
- 42a) ciągnik samochodowy – pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie wyłącznie do ciągnięcia przyczepy; określenie to obejmuje ciągnik siodłowy i ciągnik balastowy;

od 19 stycznia 2013 r.

- 42b) czterokołowiec – pojazd samochodowy przeznaczony do przewozu osób lub ładunków, z wyłączeniem samochodu osobowego, ciężarowego i motocykla, którego masa własna nie przekracza:
 - a) w przypadku przewozu rzeczy 550 kg,
 - b) w przypadku przewozu osób 400 kg;
- 42c) czterokołowiec lekki – czterokołowiec, którego masa własna nie przekracza 350 kg i konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;
- 43) taksówka – pojazd samochodowy, odpowiednio wyposażony i oznaczony, przeznaczony do przewozu osób w liczbie nie większej niż 9 łącznie z kierowcą oraz ich bagażu podręcznego za ustaloną na podstawie taksometru opłatą;
- 44) ciągnik rolniczy – pojazd silnikowy skonstruowany do używania łącznie ze sprzętem do prac rolnych, leśnych lub ogrodniczych; ciągnik taki może być również przystosowany do ciągnięcia przyczep oraz do prac ziemnych;
- 45) motocykl – pojazd samochodowy jednośladowy lub z bocznym wózkiem – wielośladowy;

od 19 stycznia 2013 r.

- 45) motocykl – pojazd samochodowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej przekraczającej 50 cm³, dwukołowy lub z bocznym wózkiem – wielośladowy; określenie to obejmuje również pojazd trójkołowy o symetrycznym rozmieszczeniu kół;
- 46) motorower – pojazd jednośladowy lub dwuśladowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nieprzekraczającej 50 cm sześć., którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;

od 19 stycznia 2013 r.

- 46) motorower – pojazd dwu- lub trójkołowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nie przekraczającej 50 cm³ lub w silnik elektryczny o mocy nie większej niż 4 kW, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;

od 21 maja 2011 r.;

- 47) rower – pojazd o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; rower może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;
- 47a) wózek rowerowy – pojazd o szerokości powyżej 0,9 m przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; wózek rowerowy może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;
- 48) wózek inwalidzki – pojazd konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się osoby niepełnosprawnej, napędzany siłą mięśni lub za pomocą silnika, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do prędkości pieszego;
- 49) zespół pojazdów – pojazdy połączone ze sobą w celu poruszania się po drodze jako całość; nie dotyczy to pojazdów połączonych w celu holowania;
- 49a) kolejka turystyczna – zespół pojazdów składający się z ciągnika rolniczego, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, albo pojazdu wolnobieżnego oraz przyczepy (przyczep) dostosowanej do przewozu osób, wykorzystywanych w ramach prowadzonej działalności w zakresie świadczenia usług turystycznych;
- 50) przyczepa – pojazd bez silnika, przystosowany do łączenia go z innym pojazdem;
- 51) przyczepa lekka – przyczepę, której dopuszczalna masa całkowita nie przekracza 750 kg;
- 52) naczepa – przyczepę, której część spoczywa na pojeździe silnikowym i obciąża ten pojazd;
- 53) masa własna – masę pojazdu z jego normalnym wyposażeniem, paliwem, olejami, smarami i cieczami w ilościach nominalnych, bez kierującego;
- 54) dopuszczalna masa całkowita – największą określoną właściwymi warunkami technicznymi masę pojazdu obciążonego osobami i ładunkiem, dopuszczonego do poruszania się po drodze;
- 55) rzeczywista masa całkowita – masę pojazdu łącznie z masą znajdujących się na nim rzeczy i osób;
- 56) dopuszczalna ładowność – największą masę ładunku i osób, jaką może przewozić pojazd, która stanowi różnicę dopuszczalnej masy całkowitej i masy własnej pojazdu;
- 57) nacisk osi – sumę nacisków, jaką na drogę wywierają koła znajdujące się na jednej osi;
- 58) VIN – numer identyfikacyjny pojazdu nadany i umieszczony przez producenta;
- 59) urządzenie rejestrujące – stacjonarne, przenośne albo zainstalowane w pojeździe albo na statku powietrznym urządzenie ujawniające i zapisujące za pomocą technik utrwalania obrazów naruszenia przepisów ruchu drogowego przez kierujących pojazdami.

DZIAŁ II Ruch drogowy

Rozdział 1

Zasady ogólne

Art. 3. 1. Uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani zachować ostrożność albo gdy ustawa tego wymaga – szczególną ostrożność, unikać wszelkiego działania, które mogłoby spowo-

dować zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego, ruch ten utrudnić albo w związku z ruchem zakłócić spokój lub porządek publiczny oraz narazić kogokolwiek na szkodę. Przez działanie rozumie się również zaniechanie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osoby znajdującej się w pobliżu drogi, jeżeli jej zachowanie mogłoby pociągnąć za sobą skutki, o których mowa w tym przepisie.
3. Jeżeli uczestnik ruchu lub inna osoba spowodowała jednak zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, jest obowiązana przedsięwziąć niezbędne środki w celu niezwłocznego usunięcia zagrożenia, a gdyby nie mogła tego uczynić, powinna o zagrożeniu uprzedzić innych uczestników ruchu.

Art. 4. Uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze mają prawo liczyć, że inni uczestnicy tego ruchu przestrzegają przepisów ruchu drogowego, chyba że okoliczności wskazują na możliwość odmiennego ich zachowania.

Art. 5. 1. Uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani stosować się do poleceń i sygnałów dawanych przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli, sygnałów świetlnych oraz znaków drogowych, nawet wówczas, gdy z przepisów ustawy wynika inny sposób zachowania niż nakazany przez te osoby, sygnały świetlne lub znaki drogowe.

2. Polecenia i sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli mają pierwszeństwo przed sygnałami świetlnymi i znakami drogowymi.

3. Sygnały świetlne mają pierwszeństwo przed znakami drogowymi regulującymi pierwszeństwo przejazdu.

Art. 6. 1. Polecenia lub sygnały może dawać uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze:

- 1) policjant;
- 2) żołnierz ŻW lub wojskowego organu porządkowego, zabezpieczający przemarsz lub przejazd kolumny wojskowej albo w razie akcji związanej z ratowaniem życia lub mienia;
- 3) funkcjonariusz SG;
- 3a) inspektor ITD;
- 3b) umundurowany inspektor kontroli skarbowej lub funkcjonariusz celny;
- 3c) strażnik gminny (miejski);
- 4) pracownik kolejowy na przejeździe kolejowym;
- 5) osoba działająca w imieniu zarządcy drogi lub osoba wykonująca roboty na drodze na zlecenie lub za zgodą zarządcy drogi;
- 6) osoba nadzorująca bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię, w wyznaczonym miejscu;
- 7) kierujący autobusem szkolnym w miejscach postoju związanych z wsiadaniem lub wysiadaniem dzieci;
- 7a) ratownik górski podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej;
- 8) strażnik leśny lub funkcjonariusz Straży Parku – na terenie odpowiednio lasu lub parku narodowego;
- 9) strażak Państwowej Straży Pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej;
- 10) członek ochotniczej straży pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej;

od 19 października 2012 r.

11) funkcjonariusz BOR podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ochraniających osób, obiektów i urządzeń;

12) pilot podczas wykonywania czynności związanych z pilotowaniem przejazdu pojazdu nienormalnego.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 i ust. 4 pkt 2, powinny być łatwo rozpoznawalne i widoczne z dostatecznej odległości, zarówno w dzień, jak i w nocy.

3. Przepis ust. 2 w zakresie łatwej rozpoznawalności:

- 1) dotyczy osoby wymienionej w ust. 1 pkt 1 tylko poza obszarem zabudowanym;
- 2) dotyczy kierującego autobusem szkolnym, jeżeli sygnał do zatrzymania innych pojazdów dawany jest przez tę osobę bez wychodzenia z odpowiednio oznaczonego pojazdu.

3a. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 4 – 8 i ust. 4 pkt 2, mogą dawać polecenia lub sygnały uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze pod warunkiem ukończenia szkolenia organizowanego przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego.

od 19 października 2012 r.

3a. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 4 – 8 i 12 oraz ust. 4 pkt 2, mogą dawać polecenia lub sygnały uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze pod warunkiem ukończenia szkolenia organizowanego przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego. Pilot zabezpieczający przejazd pojazdu nienormalnego będący osobą, o której mowa w ust. 1 pkt 1 – 3c i 9, nie podlega szkoleniu.

3b. Szkolenie, o którym mowa w ust. 3a, może być przeprowadzone odpłatnie. Opłatę ponosi podmiot kierujący na szkolenie, a w pozostałych przypadkach – osoba odbywająca szkolenie. Wysokość maksymalnej opłaty za szkolenie jednej osoby nie może przekraczać 30 proc. minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

4. Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem transportu, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w trakcie kierowania ruchem drogowym oraz sprawnego wykonywania czynności w tym zakresie, w drodze rozporządzenia:

- 1) określi organizację i sposób wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, program i tryb prowadzenia szkolenia w tym zakresie, wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, wysokość stawek za szkolenie oraz tryb ich pobierania i zwrotu, biorąc pod uwagę w szczególności średnie realne koszty organizacji i przeprowadzania szkolenia;
- 2) może upoważnić inne osoby do wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, oraz określić okoliczności, szczegółowe warunki, sposób wykonywania czynności w tym zakresie, jak również warunki, które te osoby muszą spełniać;
- 3) określi wzór ubioru osób, o których mowa w ust. 1 pkt 4 – 6.

Art. 7. 1. Znaki i sygnały drogowe wyrażają ostrzeżenia, zakazy, nakazy lub informacje.

2. Minister transportu oraz minister spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem obrony narodowej, uwzględniając w szczególności konieczność dostosowania sygnałów drogowych do postanowień umów międzynarodowych, określi, w drodze rozporządzenia, znaki i sygnały obowiązujące w ruchu drogowym, ich znaczenie i zakres obowiązywania.

3. Minister transportu w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych, uwzględniając konieczność zapewnienia czytelności i zrozumiałości znaków i sygnałów drogowych dla uczestników ruchu drogowego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także warunki ich umieszczania na drogach.

Art. 8. 1. Osoba niepełnosprawna o obniżonej sprawności ruchowej, kierująca pojazdem samochodowym oznaczonym kartą parkingową może nie stosować się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, w zakresie określonym przepisami, o których mowa w art. 7 ust. 2.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do:

- 1) kierującego pojazdem przewożącego osobę o obniżonej sprawności ruchowej;
- 2) pracowników placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych pozostających pod opieką tych placówek.

3. Karta parkingowa powinna być umieszczona za przednią szybą pojazdu samochodowego w sposób umożliwiający jej odczytanie.

4. Kartę parkingową, za opłatą, wydaje starosta.
5. Kartę parkingową osobie, o której mowa w ust. 1, wydaje się na podstawie wydanego przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności:
 - 1) orzeczenia o niepełnosprawności,
 - 2) orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
 - 3) orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień– wraz ze wskazaniem, o którym mowa w art. 6b ust. 3 pkt 9 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (DzU z 2008 r. nr 14, poz. 92, ze zm.).
- 5a.–5b. uchylone.
6. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w stosunku do kierujących pojazdami zaopatrzonymi w kartę parkingową wydaną za granicą.
7. Minister transportu określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wzór karty parkingowej, uwzględniając w szczególności konieczność ujednolicenia wzoru karty parkingowej z rozwiązaniami przyjętymi w krajach europejskich, w celu umożliwienia korzystania osobom niepełnosprawnym z ulg i przywilejów w ruchu drogowym, określonych w przepisach prawa krajowego;
 - 1a) wzór oraz tryb wydania karty parkingowej dla placówek, o których mowa w ust. 2 pkt 2;
 - 2) wysokość opłat za wydanie karty parkingowej, uwzględniając koszty związane z jej wydaniem i dystrybucją.
8. Minister transportu w porozumieniu z ministrem pracy i polityki społecznej i ministrem zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych uprawnionych do uzyskania karty parkingowej oraz tryb wydawania tym placówkom karty parkingowej, mając na względzie zapewnienie wydawania karty właściwym placówkom.

Art. 8a. uchylony.

Art. 9. Uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani ułatwić przejazd pojazdu uprzywilejowanego, w szczególności przez niezwłoczne usunięcie się z jego drogi, a w razie potrzeby zatrzymanie się.

Art. 10. 1. Minister transportu sprawuje nadzór nad zarządzaniem ruchem na drogach krajowych.

2. Wojewoda sprawuje nadzór nad zarządzaniem ruchem na drogach:
 - 1) wojewódzkich,
 - 2) powiatowych,
 - 3) gminnych,
 - 4) publicznych położonych w miastach na prawach powiatu i w mieście stołecznym Warszawie,
 - 5) wewnętrznych położonych w strefach ruchu lub strefach zamieszkania.
3. Generalny dyrektor dróg krajowych i autostrad zarządza ruchem na drogach krajowych, z zastrzeżeniem ust. 6.
4. Marszałek województwa zarządza ruchem na drogach wojewódzkich, z zastrzeżeniem ust. 6.
5. Starosta zarządza ruchem na drogach powiatowych i gminnych, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Prezydent miasta zarządza ruchem na drogach publicznych położonych w miastach na prawach powiatu, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych.
7. Zarządzanie ruchem na drogach wewnętrznych, w tym w strefie ruchu i strefie zamieszkania, należy do podmiotu zarządzającego tymi drogami.
8. Generalny dyrektor dróg krajowych i autostrad może powierzyć zadania w zakresie zarządzania ruchem na drogach krajowych marszałkowi województwa.
9. Drogami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi są drogi publiczne określone zgodnie z przepisami o drogach publicznych.